



REPUBLIKA SLOVENIJA  
MINISTRSTVO ZA DELO,  
DRUŽINO IN SOCIALNE ZADEVE

Priznanja za dobro prakso  
na področju varnosti in zdravja pri delu 2004

Priznanje za najboljšo dobro prakso  
na področju varnosti in zdravja pri delu 2004 prejme

Remont d.d. Celje  
Oblakova ul. 30, Celje

Priznanje za dobro prakso  
na področju varnosti in zdravja pri delu 2004 prejmejo:

Gradbeno podjetje Grosuplje d.d.  
Vevška cesta 52, Ljubljana

Oder d.o.o.  
Zadobrova 28, Škofja vas

Gradis GP Gradnje Ptuj d.d.  
Ormoška cesta 22  
Ptuj

## Priznanje za najboljšo dobro prakso na področju varnosti in zdravja pri delu 2004 prejme Remont d.d. Celje Oblakova ul. 30, Celje

Obrtno gradbeno podjetje Remont d.d., ki je bilo ustanovljeno leta 1957, zaposluje 165 delavcev. Podjetje je registrirano za opravljanje naslednjih dejavnosti: gradnja objektov in delov objektov, zaključna gradbena dela, instalacije pri gradnjah, proizvodnja stavbnega pohištva in ostalih mizarskih izdelkov, proizvodnja gradbenih kovinskih izdelkov - ključavničarska dela, storitve z gradbeno mehanizacijo in cestni tovorni promet ter posredništvo. Leta 2003 je podjetje pridobilo certifikat sistema kakovosti ISO 9001:2000.

Remont d.d. je pričel s prenovo zahodnega trakta Knežjega dvorca v Celju septembra 2003 in delo zaključil junija 2004. Pri načrtovanem ročnem rušenju zgornje etaže, odstranitvi starega in izdelavi novega ostrešja ter izgradnji komunikacijskega stolpa je obstajala cela vrsta posameznih in kombiniranih nevarnosti pri delu, ki bi ob neupoštevanju predpisov, standardov, navodil in ukrepov za varno delo lahko privedla do poškodb delavcev, drugih oseb in materialne škode.

Najzahtevnejši del sanacije je bila izvedba rušitvenih del, saj je Knežji dvorec spomeniško varovan objekt, v katerem je veliko spolij (rimskih kamnov) in materialov dragocene spomeniške vrednosti. Rušenje starega in izdelava novega ostrešja na komunikacijskem stolpu je potekala na višini 32,20m, rušenje zgornje etaže pa na višini 23,26m. Zahtevna je bila tudi izvedba novega ostrešja na komunikacijskem stolpu.

Čeprav je projekt zaradi velike višine predvideval ročno rušenje zgornjega dela objekta, so se v podjetju odločili za statično ojačitev objekta, tako da so lahko nato uporabili strojno mehanizacijo za rušenje. Za statično ojačitev objekta je bilo potrebno odstraniti nasutje na koti 0,0 do dna temeljev in sanirati temelje z metodo podbetoniranja, razbremeniti objekt z odstranitvijo nasipa s stropnih plošč in obokov po celem objektu, sanirati poškodovane zidove z injektiranjem cementno silikatne injekcijske mase in dodatno ojačiti zidove ter stropne. Odstranjeno je bilo 1780m<sup>3</sup> materiala, zaradi česar so objekt razbremenili za približno 2300 ton. Prav tako so podprli vse obstoječe armirano betonske plošče in oboke v vseh etažah.

Za rušenje zidov so uporabili mini bager s kladivom, ki so ga vertikalno transportirali na objekt s pomočjo dvigala. Horizontalni transporti ruševin so se izvajali z mini čelnim nakladalcem in z žerjavom s posodo z avtomatskim odpiranjem. Ves material so transportirali v notranjost objekta skozi vsipni jašek in tako ruševine začasno deponirali v kleti, od koder so jih nato strojno nakladali in odvažali na deponijo. *S tem so se izognili morebitnim poškodbam delavcev pri rušenju objekta in nevarnosti padajočih predmetov.*

Izdelava ostrešja na komunikacijskem stolpu je bila zelo zahtevna. Največji problem sta predstavljala velika višina in kompleksno ostrešje neenakomernih mer z naklonom strehe 60°. Problem so rešili tako, da so ostrešje izdelali na tleh, ga ojačili in z žerjavom dvignili na objekt, kjer so ga fiksirali na sidra že narejene kovinske konstrukcije. Za približno 3.520 ton težko ostrešje so porabili 6,4m<sup>3</sup> lesa. *S to metodo so se izognili zahtevnemu delu na ostrešju z velikim naklonom, morebitnim padcem ter zdrsom delavcev.*

Vse potrebne spolije so pazljivo odstranili in jih začasno deponirali. Zgodovinske materiale, ki jih ni bilo možno odstraniti z delovišča, so pred morebitnimi poškodbami zavarovali s filcem. Na objektu je bil ves čas gradnje prisoten strokovnjak za spomeniško varstvo, s katerim so se posvetovali o vsaki aktivnosti.

Rešitev se je izkazala za učinkovito tudi z ekonomskega vidika. Čeprav so nastali nekateri dodatni stroški (stroški mini bagra ter kopača, dviga strojev na višino delovišča, statične ojačitve objekta in podpiranja), je bilo delo opravljeno v bistveno krajšem času in z minimalnim številom delavcev. *Z zmanjšanjem obsega ročnega dela za 70% so se izognili morebitnim poškodbam delavcev.*

*Podjetje Remont d.d. je v okviru projekta prenove Knežjega dvorca v Celju z izvedenimi ukrepi in delovnimi postopki preseglo predpisane standarde za varno delo.*

Priznanje za dobro prakso  
na področju varnosti in zdravja pri delu 2004 prejme  
Gradbeno podjetje Grosuplje d.d.  
Vevška cesta 52, Ljubljana

Glavna dejavnost Gradbenega podjetja Grosuplje d.d., ki zaposluje 508 delavcev, je razvoj in gradnja objektov. Leta 2002 je bil podjetju podeljen certifikat kakovosti po standardu ISO 9001:2000.

Gradbeno podjetje Grosuplje d.d. je v letu 2000 začelo razvijati poslovnik vodenja varnosti in zdravja pri delu na gradbenem projektu z namenom, da bi definirali postopke, ki se nanašajo na organizacijo in vodenje.

Na podlagi ugotovitev ocene tveganja se je podjetje leta 2001 odločilo, da bo proces vodenja varnosti in zdravja pri delu pri izvedbi gradbenega projekta opredelilo z organizacijskim predpisom in navodili. Razvili so proces »Upravljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbenem projektu«, v katerem so definirani postopki in vodenje varnosti in zdravja pri delu, in sicer ločeno glede na štiri ključne faze: načrtovanje izvedbe, priprava gradbišča, gradnja, zaključek gradnje.

Proces »Upravljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbenem projektu« je bil izdelan z namenom, da se vzpostavi sistem varnosti in zdravja pri delu v izvajalni fazi gradbenega projekta, zadosti zakonskim obveznostim, zadosti politiki kakovosti podjetja, zagotovi kakovostno upravljanje in izvajanje varnosti in zdravja pri delu, definira postopke, aktivnosti, odgovornosti in dokumente. S tem se preprečijo nezgode pri delu, poškodbe pri delu in bolezni povezane z delom, poveča varnost in zadovoljstvo delavcev, znižajo stroški povezani z nezgodami pri delu, doseže porast produktivnosti in konkurenčnosti, poveča kvaliteta izdelkov oziroma storitev.

Osnovne štiri faze so razdeljene na posamezne aktivnosti, ki so podrobno opisane v obliki navodil. Vsaka posamezna aktivnost oziroma navodilo je podprto s pripadajočimi dokumenti oziroma obrazci potrebnimi za izvedbo posamezne aktivnosti. Navodilo zajema sledeče: opredeljuje namen in področje uporabe, definira temeljne pojme, ki se pojavijo v navodilu, kratek opis postopka in poteka aktivnosti, določa odgovornosti in pooblastila oz. odgovorne osebe za izvedbo aktivnosti, v prilogi zajema podporne dokumente in pripadajoče obrazce. Proces »Upravljanje varnosti in zdravja pri delu na gradbenem projektu« na gradbenem projektu je vsebinsko sestavljen iz dvaindvajsetih navodil, ki jih spremlja trideset obrazcev. Navodila se uporabljajo v pisni in/ali v elektronski obliki. Odgovornim vodjem del na gradbiščih je zagotovljena elektronska povezava z intranetom podjetja, kjer so zbrani vsi procesi sistema kakovosti vključno s procesom »Upravljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbenem projektu«. Na gradbišču se vodi in hrani evidenčna mapa, ki vključuje obrazce in dokumentacijo varnosti in zdravja pri delu, s katerimi se dokazuje vodenje postopkov v skladu s procesom »Upravljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbenem projektu«.

Izdelana so bila tudi navodila za varno delo za gradbena dela in delovno opremo na gradbišču. Pri navodilih je poudarek na opisu nevarnosti, ki se lahko pojavijo pri teh delih in opisu ukrepov za odpravo ali zmanjšanje teh nevarnosti. Trenutno je veljavnih oziroma je v uporabi 86 navodil za varno delo.

*Z izvajanjem procesa »Upravljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbenem projektu« se bo v podjetju izoblikoval kvalitetnejši in preglednejši sistem upravljanja in vodenja varnosti in zdravja pri delu na gradbišču oziroma v fazi gradnje projekta. Hkrati se bo s posameznimi aktivnostmi v procesu vodenja varnosti in zdravja pri delu omogočil premišljen pristop k*

*predvidevanju, razpoznavanju, ocenjevanju, preventivi, nadzoru tveganja varnosti in zdravja pri delu.*

*Posledično proces zagotavlja uspešnejše varovanje zdravja in varnosti pri delu, s ciljem preprečevanja, zmanjševanja števila ali odpravljanja poškodb in bolezni povezanih z delom, s tem povezano pa porast produktivnosti z zniževanjem neposrednih in posrednih stroškov povezanih z neizgodami pri delu ter povečanje kvalitete izdelkov oziroma storitev.*

Priznanje za dobro prakso  
na področju varnosti in zdravja pri delu 2004 prejme  
Oder d.o.o.  
Zadobrova 28, Škofja vas

Podjetje Oder d.o.o., ki je bilo ustanovljeno leta 1989 in ima 22 zaposlenih, je registrirano za izvajanje gradbenih del visoke in nizke gradnje.

Podjetje veliko pozornost namenja praktičnemu usposabljanju delavcev, saj se zaveda, da bo edino ustrezno usposobljen in ozaveščen delavec delo opravljal varno. V sodelovanju s podjetjem Kova d.o.o. iz Celja, ki ima dovoljenje za delo za opravljanje strokovnih nalog na področju varnosti in zdravja pri delu, je podjetje Oder d.o.o. poiskalo rešitve v zvezi z organiziranjem in izvajanjem notranjega nadzora in izvajanjem praktičnega usposabljanja na posameznih gradbiščih.

Programi za usposabljanje so izdelani na podlagi izjave o varnosti z oceno tveganja za posamezna delovna mesta. Po teoretičnem usposabljanju mora delavec opraviti preizkus znanja. Po uspešnem preverjanju teoretičnega znanja opravi še praktični preizkus na delovnem mestu, ki temelji na predhodno izdelanem praktičnem vprašalniku za konkretno delovno mesto. Vprašalnik je sestavljen na podlagi nevarnosti in obremenitev na delovnem mestu (ocena tveganja). Pri izvajanju praktičnega preizkusa sodelujeta nadrejeni vodja in strokovni delavec za varnost in zdravje pri delu.

Veliko tveganje za nastanek poškodb in poklicnih bolezni v gradbeništvu predstavljajo predvsem stalno spreminjajoča se delovna mesta. Le ta se spreminjajo glede na vrsto gradnje in lokacijo samega gradbišča.

Podjetje Oder d.o.o. je uvedlo poleg predpisanega usposabljanja delavcev še dodatno praktično usposabljanje, v okviru katerega se delavec seznanja z varnostnim načrtom oz. ukrepi za varnost in zdravje pri delu, ki se nanašajo na konkretno gradbišče s poudarkom na nevarnostih, značilnih za posamezno gradbišče (npr. delo v bližini prostozračnih električnih vodov, seznanjanje s posebnimi nevarnimi deli).

Koordinator za varnost in zdravje pri delu na podlagi izdelanega varnostnega načrta praktično usposablja delavce pred pričetkom gradnje, ob neizpolnjevanju varnostnih ukrepov na gradbišču, pred izvajanjem nevarnih del (npr. izkop globoke gradbene jame, rušenje objektov), pred uporabo dodatne osebne varovalne opreme (npr. varnostnega pasu za delo na višini), ob prerazporeditvi oz. menjavi delavcev na gradbišču, po nevarnem pojavu oz. poškodbi pri delu. Podjetje vodi evidenco o vrsti in obsegu praktičnega usposabljanja ter delavcih, ki so bili dodatno praktično usposobljeni.

Najpomembnejše prednosti praktičnega usposabljanja delavcev so naslednje: seznanitev delavcev z nevarnostmi in zahtevanimi varnostnimi ukrepi pred pričetkom del, obvladovanje tveganj na gradbišču pri opravljanju nevarnih del, manjše število poškodb pri delu in poklicnih bolezni, manjši obseg odsotnosti z dela zaradi bolezni, boljše sodelovanje med delavci, predstavniki delavcev, nadzorniki in strokovnimi delavci na gradbišču. Vse to prispeva k dvigu varnostne kulture v podjetju.

*Praktično usposabljanje delavcev za posamezno gradbišče ter seznanitev z varnostnim načrtom, nevarnostmi in varnostnimi ukrepi, pripomore k zmanjšanju tveganja pri delu na gradbišču in zniževanju poškodb pri delu.*

Priznanje za dobro prakso  
na področju varnosti in zdravja pri delu 2004 prejme  
Gradis GP Gradnje Ptuj d.d.  
Ormoška cesta 22  
Ptuj

Podjetje Gradis GP Gradnje Ptuj d.d., ki je bilo ustanovljeno leta 1949, opravlja izključno gradbeno dejavnost. V njem je zaposlenih 160 delavcev.

Po letu 1999 je podjetje na osnovi izjave o varnosti in ocene tveganja uvedlo korenite organizacijske spremembe na področju varnosti in zdravja pri delu. Odgovornost delovodij in vodij gradbišč se je povečala. Uvedena je bila vrsta izboljšav na področju delovnih razmer (npr. pomožni objekti na gradbiščih) in varnosti delovne opreme (npr. v železokrivnici in betonarni).

Še zlasti veliko pozornosti pa so namenili usposabljanju delavcev in s tem prispevali k dvigu varnostne kulture. Uvedli so redno usposabljanje delavcev s preizkusi znanja s področja varnosti in zdravja pri delu, v katerega so vključeni vsi delavci, še zlasti delovodje, vodje gradbišč in drugi vodilni delavci. Usposabljanje izvaja podjetje Balkes d.o.o. iz Ljubljane.

*Najpomembnejši rezultat izboljšav pri zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu se kaže zlasti v zmanjšanju števila izgubljenih delovnih dni zaradi nezgod pri delu v zadnjih treh letih, ki se odraža tudi v boljših ekonomskih rezultatih podjetja.*